

BÉCS

SAJÁT IDEGENVEZETŐVEL

MÁCSAI PÁL

Bécshez kisgyerekkorom óta közöm van. Akkor mítikus hely volt, ahová felnőttek jutnak el néha, idegen szagokat hoznak magukkal, és ritka ajándékot: leginkább banánt. Rokonok éltek ott, néha ők maguk szálltak le hozzánk a földre, Budapestre: Margit néni, Vera, Mari – titokzatos, gazdag angyalok. De mindenki a rejtelmes Bécsből érkezett a hatvanas évek Pest-jére, mégpedig vonaton, a Keletibe: a franciaországi rokonok is, az amerikás magyarok is.

Később megtudtam, hogy ötvenhat után a szüleim is gondolkodtak itt néhány hónapot, maradjanak-e. Végül hazajöttek.

Természetes, hogy külföldre is ide jutottam először, tíz éves koromban, igazi kék útlevelemmel, a nagyanyámmal. Ma is fel tudom idézni a sokkot: mennyire hasonlított, és mennyire más, mint itthon: piros a villamos, kék az utcatábla, fekete az autókön – és micsoda autókön – a rendszám, a zajok és szagok, és a nyelv, a bécsi nyelv, mintha német lenne, de hallom, hogy mégsem egészen az. És múzeumok, reprodukciókról ismerős festmények eredetije: nyilván ezek is rokonok, nekik is csak a fényképük van otthon. Akkor értettem meg, hogy a világ nagy, és hogy fel kellene fedezni.

Azóta Bécs lassan, de biztosan kétórányi autózásra közeledett, de máig a mi kompromisszumunk nyugati kikötője.

Járjuk be együtt.

FOTÓ: GORDON ESZTER

MÁCSAI PÁL

10

22

32

BÉCS AZ ÉVSZÁMOK TÜKRÉBEN

6

AMIT MINDENKI
SZÍVESEN FELKERES

8

A BELVÁROS KELETI RÉSZÉ

10

A KELET-BELVÁROS TÉRKÉPE 21

A STEPHANSDOMTÓL
ÉSZAKNYUGATRA

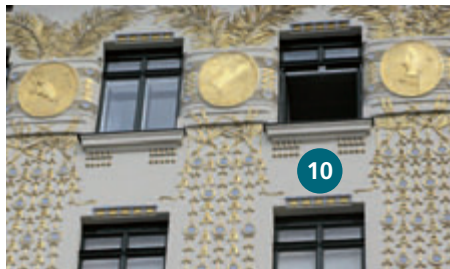
22

AZ ÉSZAKNYUGAT-BELVÁROS TÉRKÉPE 31

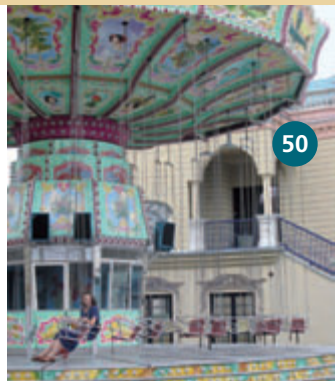
A HOFBURG ÉS
A MÚZEUMNEGYED

32

A HOFBURG KÖRNYÉKÉNEK TÉRKÉPE 45

10

SCHÖNBRUNN

46

A SCHÖNBRUNNI PARK TÉRKÉPE 49

A PRATER VIDÉKÉN

50

A PRATER VIDÉKÉNEK TÉRKÉPE 53

KIRÁNDULÁSOK BÉCSBŐL

54

MAGYAR VONATKOZÁSOK

56

KÖZLEKEDÉS

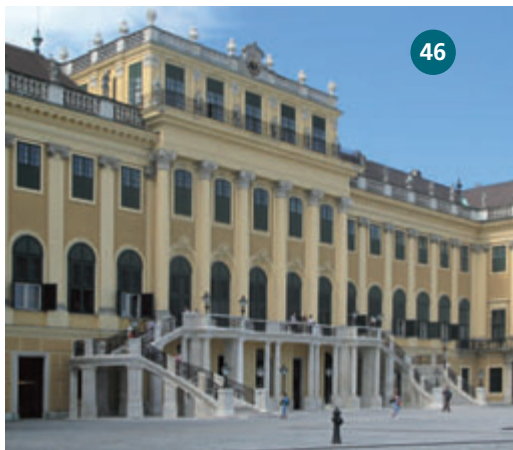
57

AMIT JÓ TUDNI EGY TURISTÁNAK

58

MP3 HANGFELVÉTEL TARTALMA

64

Kr. e. 500 körül	Megalakul az első kelta település.
Kr. u. 1. század	A rómaiak helyőrséget állítanak fel, mely a Vindobona nevet kapja.
Kr. u. 180	Marcus Aurelius római császár, író és gondolkodó meghal Vindobonában.
4–9. század	Sorozatos barbár támadások érik a várost.
740	A Ruprechtskirche építése. Ez lesz a település első keresztény temploma.
976–1246	A Babenberg hercegek uralkodásának időszak. Ekkor épül a Hofburg egy része és a Stephansdom román kori változata.
1278	A Habsburgok kerülnek hatalomra.
1359	IV. Rudolf elkezd építeni a ma is látható gótikus Stephansdomot.
1365	A bécsi egyetem alapítása.
1485	Hunyadi Mátyás csapataival elfoglalja Bécset.
1493	I. Miksa császár hadserege kiűzi a magyarokat.
1526	I. Ferdinánd elveszi Jagelló Annát és Magyarország királya lesz. A két ország sorsa majdnem 400 évre összefonódik.
1529	Az első török támadást visszaverik a város védői.
1533	I. Ferdinánd a Hofburgba teszi át a császári udvart.
1577	Az ellenreformáció idején II. Rudolf betiltja a protestáns vallásgyakorlást.
1618	Megkezdődik a harmincéves háború. Bécs a katolicizmus egyik védőbástya lesz.
1620	Az 1421-es pogrom idején elűldözött zsidó közösség visszatérése. Megépül a Leopoldstadti gettó.
1679	Pestisjárvány tizedeli a város lakosságát.

A Stephansdom szószékének
alakjai

- 1683 A második török ostromot is visszaverik Bécs alól. A vitézségeért kitüntetett Savoyai Jenő megépíti a pompás Belvedere-kastélyt.
- 1700–1714 A spanyol örökösödési háború. Gyönyörű barokk paloták épülnek Bécs-szerte.
- 1740–1780 Mária Terézia uralkodása. Az udvar átköltözik a szépséges schönbrunni kastélyba. Haydn és Mozart világhírűvé teszi Bécsét.
- 1780–1790 II. József felvilágosult abszolutizmusa. Vallási reformjait azonban nem fogadják szívesen.
- 1805 Napóleon legyőzi az osztrák csapatokat Austerlitznél. Bécsbe költözik, és elveszi I. Ferenc császár leányát.
- 1815 A bécsi kongresszus résztvevői újrarajzolják Európa térképét.
- 1848 A rövid életű bécsi forradalom elűzi Metternichet. Ferenc József kerül trónra.
- 1849 Az osztrák–orosz csapatok leverik a magyar szabadságharcot, és véres megtorlásokra kerül sor.
- 1873 A bécsi világkiállítás.
- 1889 Rudolf főherceg állítólagos öngyilkossága Mayerlingben.
- 1914–1918 Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolásával kitör az első világháború. A vereség után I. Károly lemond a koronáról. Véget ér a Habsburg uralom, és az Osztrák–Magyar Monarchia korszaka.
- 1934 A náci meggyilkolja Dollfus kancellárt.
- 1938 Az Anschluss: Németország annektálja Ausztriát.
- 1939–1945 A második világháború súlyos pusztítása. Ausztria szövetséges ellenőrzés alá kerül.
- 1955 Az ország visszanyeri függetlenségét, és kinyilvánítja semlegességét.
- 1989 Zita császárné halála. Bécsben temetik el az utolsó, még uralkodó Habsburgot.
- 1995 Ausztria az Európai Unió tagja lesz.
- 2001 Bécs belvárosa az UNESCO Világörökség részévé válik.
- 2006 Mozart születésének 250. évfordulóján világhírű művészek koncerteznek Bécsben.
- 2008 Bécsben tartják a futball-Európa-bajnokság mérkőzéseit.

*Az 1679-es pestisjárvány emlékére
állított oszlop*

*A császári palota
Michaelerplatzra
néző bejárata*

*A város szívében
álló gótikus
Stephansdom*

*A schönbrunni
palota színpompás
parkja*

A barokk Karlskirche, előtte Henry Moore szobrával

Hangulatos borozó a városzéli Grinzingben

A Prater parkban álló óriáskerék nem csak a gyerekek kedvence

A Kunsthistorisches Museum páratlan gyűjteménnyel várja látogatóit

CD
tartalom:
64. o.

Térkép
a 21.
oldalon

BEVEZETŐ

Bécs belvárosában egy kicsit megállt az idő. Az idelátogató hirtelen úgy érzi, visszacsoportment a Monarchia korának világába: a klasszicista bérházak és elegáns paloták ablakai alatt a macskaköves utcán a fiákert húzó ló patacsattogása hallatszik. A főtéren ott magasodik a lenyűgöző gótikus katedrális, a császári palota hatalmas épülettömbje csodás kincseket rejt, a két óriási múzeumban észrevétlenül eltöltünk egy napot, majd

vár ránk a schönbrunni palota zöldje, a városszéli szőlők hangulatos borozói vagy a Bécsi-erdő csendes ösvényei. Délután elüldögélhetünk egy múlt századi kávéházban egy csésze fekete és egy habos sütemény mellett, este pedig egy páratlan koncert vagy operaelőadás után egy vidám kisvendéglőben az igazi bécsi szeletet illatos házi borral öblíthetjük le. Induljunk hát városnéző kirándulásunkra, és szívjuk magunkba Bécs hangulatát!

A belváros közepén, a Stephansplatzon magasodik a város jelképe, a lenyűgöző **Stephansdom** (nyitva H-Szo 6–22, V 7–22 óráig, a belépés ingyenes). A Szent István első keresztény vértanú tiszteletére emelt székesegyház története 1137-ig nyúlik vissza: ekkor kezdték el építeni az első, e helyen álló román stílusú templomot,

melyet 1147-ben szenteltek fel. Ebből maradt ránk a Riesentor (Óriáskapu), mely nevét egy itt talált mamutsontorról kapta, és a Heidentürme (Pogánytoronyok) mitikus lényeket ábrázoló szobrai. A ma is látható gótikus katedrális 1359-ben alapította IV. Rudolf. Érdemes felkapaszkodni a 137 méter magas István-toronyra (jelenleg felújítás alatt), melyet a helybeliek *Steffl*-nek becéznek, ahonnan csodálatos kilátásban lehet résznünk. A befejezetlen északi toronyban függ a törökök-től zsákmányolt ágyúkból készült óriási harang, a *Pummerin*, mely 1945-ben megsemmisült, és az eredeti alapján öntötték újra. A székesegyház északi külső falán keressük meg azt a szöszéket, ahonnan a hagyomány szerint 1451-ben Kapisztrán János buzdított a török ellen. A felette látható szobrot a 18. században készítették a szentté avatott ferences szerzetes tiszteletére.

A katedrális
lenyűgöző
belső tere

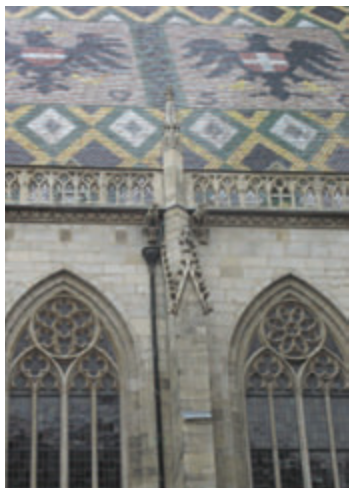

A Stephansdomba belépve elámulunk a szépséges gótikus oszlopok, a lenyűgöző szobrok és oltárok láttán. Csodáljuk meg Pilgram mester szószkét 1510-ből, melyet csipkefinomságú faragványok díszítenek. A mester önmagát is megörökítette az orgonakerkély lábazatán. A főoltár a barokk stílus egyik gyöngyszeme. Az oltárkép, Tobias Pock alkotása, megrendítően ábrázolja Szent István vértanú megkövezését. A bal oldali kápolnában találjuk az 1447-ben készített csodálatos, négyszárnyú gótikus *Bécsújhelyi oltárt*, melyen Jézus, Szűz Mária és 72 szent látható. A főbejáratnál jobbra áll a Máriapecséről származó csodatévő Szűz Mária-kegykép, mely a magyarok sorsán könnyezett. Ha

*Pilgram mester
őnarcképe*

időnk engedi, látogassunk el a templom alatt húzódó katakombákba is.

*A Stephansdom
színes mozaik-
cserepei*

A Stephansdom mellett húzódó Schulerstrassén találjuk az Érseki palotában a **Székesegyházi Múzeumot** (Dom und Diözesanmuseum, nyitva K–Szo 10–17 óráig, belépődíj van), ahol megcsodálhatjuk Anton Maulbertsch festményeit, egy középkori szoborgyűjteményt, valamint egyházművészeti kincseket, és itt tekinthetjük meg IV. Rudolf híres, a 14. században készült arcképét is.

A székesegyházzal szemben áll a **Haas Haus** modern épülete. A Hans Hollein által tervezett és 1990-ben átadott üvegpalota sok vitát váltott ki, többek szerint egyáltalán nem illik a gótikus Stephansdom mellé.